

Jaarverslag Examinering MBO
schooljaar 2020-2021

Versie: definitief
Datum: 15-12-2021
Auteur: A. van Ballegoijen

Voorwoord

Met de publicatie van dit Jaarverslag Examinering wil de Landstede Groep inzage geven in het verloop van de examinering in het schooljaar 2020-2021. Een bijzonder jaar, omdat er veel aanpassingen nodig waren in verband met de maatregelen die genomen moesten worden vanwege COVID-19.

Het jaarverslag Examinering betreft de volgende onderdelen van de Landstede Groep

- Landstede MBO
- Mbo Menso Alting
- StartCollege – Entree-onderwijs
- StartCollege – VAVO
- Landstede Groei Opleidingen – opleidingsactiviteiten derde leerweg die leiden tot een MBO-diploma, een MBO certificaat of een MBO-verklaring.

Het Jaarverslag Examinering bevat de volgende onderdelen:

1. Toelichting op de examenorganisatie en visie op toetsing en examinering van Landstede Groep.
2. Meest relevante beleidsontwikkelingen.
  - a.) Samenvatting uit het jaarverslag van de examencommissies van (Landstede MBO, Mbo Menso Alting, StartCollege, Landstede Groep Groei Opleidingen)
  - b.) De examencommissie VAVO.
3. Kwantitatieve gegevens.

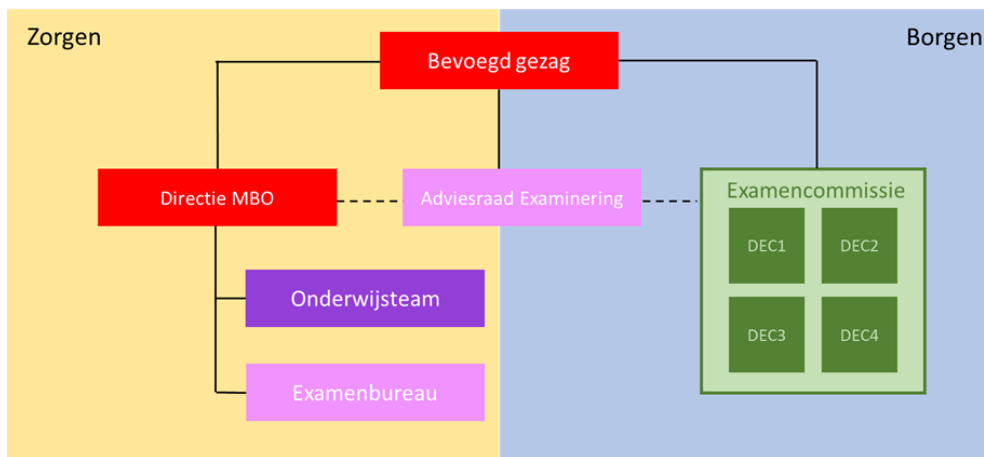
Het Jaarverslag Examinering is tot stand gekomen in opdracht van het College van Bestuur en inhoudelijk voorbereid in de Adviesraad Examinering.

Een samenvatting van dit verslag wordt opgenomen in het Jaarverslag van Landstede Groep over het jaar 2021.

Het Jaarverslag Examinering schooljaar 2020-2021 is vastgesteld door het College van Bestuur op 15 december 2021 en is extern gepubliceerd: [Onze onderwijskwaliteit | Landstede MBO](#).

1. Toelichting op de Examenorganisatie Landstede Groep MBO

Examenorganisatie Landstede MBO, Mbo Menso Alting en StartCollege

Examentaken

- Managen van de examinering
- Kwaliteitsborging en diplomering
- Afname en beoordeling
- Ondersteuning

Landstede Groep

Het mbo is een onderdeel van Landstede Groep. Landstede Mbo, Mbo Menso Alting, en het StartCollege en Landstede Groei Opleidingen zijn eenheden binnen de Landstede Groep met een eigen merknaam, logo en doelgroep. Landstede MBO en het StartCollege werken vanuit verschillende eenheden en locaties.

Elke eenheid bestaat uit een aantal teams, die functioneren onder verantwoordelijkheid van een teamleider. De teamleiders vormen samen met de directeur van de eenheid de schoolleiding.

Alle activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van de derde leerweg zijn ondergebracht onder de merknaam Landstede Groei Opleidingen en worden vanuit meerdere eenheden uitgevoerd.

In dit jaarverslag wordt ervoor gekozen om verder alleen nog te spreken over Landstede Groep.

Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk voor de examenorganisatie en stelt het examenbeleid vast. Het beleid is vastgelegd in het handboek examinering. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de examinering is neergelegd bij de mbo-directeuren.

De examencommissies zijn onafhankelijk. Zij zijn verantwoordelijk voor het borgen van de kwaliteit en voeren examentaken uit, die volgens de Wet Educatie en Beroepsonderwijs aan hen zijn toegewezen. Het College van Bestuur heeft de verantwoordelijkheid voor het functioneren van de examencommissies gemandateerd aan de directeur van de Dienst Onderwijssteuning. Het College van Bestuur heeft een Adviesraad Examinering ingesteld om zich te laten adviseren over beleid en uitvoering van examenprocessen in de instelling.

De examenprocessen zijn ingericht op de gekozen uitgangspunten, waarbij een helder onderscheid wordt gemaakt tussen zorgdragen voor een goede uitvoering van de examinering (opleidingsteams en directie) en borgen van de kwaliteit van de examinering (examencommissies). Het blijft van belang dat ook bij een heldere scheiding van taken en verantwoordelijkheden examencommissies en opleidingsteams met elkaar in gesprek zijn om vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid de kwaliteit van examinering binnen Landstede Groep te verbeteren.

Inrichting examencommissies

Per 1 augustus 2017 is de Wet Educatie en Beroepsonderwijs aangescherpt en zijn aanvullende eisen gesteld aan de onafhankelijke rol van examencommissies. In de examenorganisatie moet een belangrijk onderscheid zijn tussen uitvoering van de examineringsprocessen en de kwaliteitsborging.

Direct na de aanpassing van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs in 2017 heeft Landstede Groep haar examencommissies zodanig ingericht dat de examencommissies hun taken onafhankelijk kunnen uitvoeren en uitvoerend management geen zitting meer heeft in de examencommissies. In eerste instantie is gekozen voor een driejarige projectorganisatie, bestaande uit een centrale examencommissie, vijf decentrale examencommissies en een adviescommissie voor inkoop en vaststelling van examenproducten. In de projectperiode (2017-2020), is intensief gewerkt aan de professionalisering van alle actoren in de examenorganisatie en is een behoefte ontstaan om nog meer vanuit eenduidigheid te handelen en de onafhankelijkheid van de leden te vergroten.

Na een uitgebreide evaluatie is per 1 augustus 2020 de definitieve positionering van de examencommissies vastgelegd. Er zijn nu vier decentrale examencommissies (afgekort als DEC 1, DEC 2, DEC 3 en DEC 4). In de taakverdeling is geregeld dat leden van de examencommissie geen examentaken kunnen uitvoeren voor de landschappen waar ze werkzaam zijn als docent. Alle examencommissies hebben dezelfde voorzitter, er zijn twee examensecretarissen, de overige leden zijn aangesteld vanuit de diverse landschappen. Alle leden zijn aangesteld als (kader)docent en dragen geen management-verantwoordelijkheid.

Het jaarverslag van de examencommissies is een algemeen jaarverslag van de vier decentrale examencommissies. In dit jaarverslag wordt ervoor gekozen om verder te spreken over 'de examencommissie'. Daarnaast is een aparte examencommissie ingericht voor het VAVO. Deze wordt aangeduid als 'examencommissie VAVO'.

Betrokkenheid werkveld bij examinering

De betrokkenheid van het werkveld bij examinering is bij het mbo van Landstede Groep op meerdere manieren geborgd. Zo zijn in twee examencommissies werkveldvertegenwoordigers benoemd. Praktijkexamens worden zoveel mogelijk in de reële beroepspraktijk afgenomen. Daarnaast worden bij voorkeur beoordelaars uit het werkveld ingeschakeld als externe beoordelaar bij examenprojecten die op school plaatsvinden. Verder wordt het werkveld betrokken bij evaluaties over de kwaliteit van examens en organiseren opleidingsteams regelmatig werkveldbijeenkomsten waarin o.a. examens besproken worden.

Adviesraad Examinering

De Adviesraad Examinering adviseert het College van Bestuur over de examenorganisatie, het examenbeleid en de kaders van examinering. Verder monitort de Adviesraad Examinering de samenwerking tussen opleidingsteams en examencommissies. Leden van de Adviesraad Examinering zijn: de voorzitter van het College van Bestuur, de directeur van de Dienst Onderwijsondersteuning, een mbo-directeur die namens het mbo-beraad aandachtsfunctionaris is voor de portefeuille examinering, de voorzitter van de examencommissies en twee beleidsmedewerkers met kwaliteit en examinering in portefeuille. De Adviesraad Examinering heeft in het schooljaar 2020-2021 vijf keer vergaderd.

Handboek Examinering

Het handboek examinering geeft kaders en instructie aan de functionarissen die betrokken zijn bij de examinering binnen het mbo. Het handboek examinering en de bijlagen beschrijven de vorm en inhoud van de examenorganisatie en de examinering binnen Landstede Groep. Procedures, stappenplannen en formats, die eenduidigheid waarborgen bij de examinering in de landschappen, zijn in dit handboek uitgewerkt. Uitgangspunten zijn de Wet Educatie Beroepsonderwijs, de wet op de Examencommissie mbo en het Onderzoekskader 2021-2024 van de Onderwijsinspectie.

Het handboek examinering volgt de opbouw van de Procesarchitectuur Examinering van het Kennispunt Onderwijs en Examinering. In het handboek zijn de taken en verantwoordelijkheden van alle bij de examinering betrokken personen vastgelegd. Iedereen die betrokken is bij examinering behoort de inhoud van het handboek te kennen en er naar te handelen. Het Handboek Examinering wordt jaarlijks vastgesteld door het CvB. De Ondernemingsraad Onderwijs heeft instemmingsrecht op de vaststelling van het Handboek Examinering.

Examenreglement

Het examenreglement is onderdeel van de Onderwijs en Examenregeling (OER) en beschrijft de examenprocessen voor studenten. De Studentenraad heeft instemmingsrecht op de vaststelling van het examenreglement.

Helpdesk Examinering

De Dienst Onderwijsondersteuning heeft een helpdesk examinering ingericht waar opleidingsteams vragen kunnen stellen. De beleidsmedewerkers van de helpdesk examinering brengen regelmatig nieuwsbrieven uit om opleidingsteams te informeren over aanpassingen, toelichting op procedures en landelijke ontwikkelingen met betrekking tot wet- en regelgeving. Ook het verzorgen van voorlichtingen en scholing op bepaalde thema's maakt onderdeel uit van hun takenpakket. Zij organiseren ook een werkoverleg met medewerkers van de examenbureaus (zes tot acht keer per jaar). Dit schooljaar is een begin gemaakt met klankbordbijeenkomsten om opleidingsteams meer op thema's te betrekken bij beleidsontwikkeling van examinering. De voorzitter van de examencommissie neemt deel aan de klankbordbijeenkomsten.

Netwerk Examinering

Landstede Groep is aangesloten bij het landelijk Netwerk Examinering van het Cinop.

1.2 Talentvol Ontwikkelen : een onderwijsvisie op leren en examineren.

Talentvol Ontwikkelen – visie op toetsing en examinering

Studenten van Landstede Groep leren in landschappen. Landschappen zijn clusters van verwante opleidingen die vaak op meer locaties en eenheden voorkomen. Er wordt gewerkt met een centrale onderwijsvisie, Talentvol Ontwikkelen.

Kaders voor toetsing en examinering binnen Talentvol Ontwikkelen

Formatief evalueren: is onderdeel van het onderwijs en gericht op de ontwikkeling en groei van de student met het examen als logisch sluitstuk. Formatief evalueren is geen vorm van examineren. Daar waar de term beoordelen gebruikt wordt, wordt altijd summatief beoordelen bedoeld.

Summatief beoordelen (examineren): is gericht op het beoordelen van de beroepsbekwaamheid. Iedere student die een diploma ontvangt, heeft aangetoond dat het vereiste niveau is bereikt en voldoet aan de eisen uit het kwalificatiedossier zodat de waarde van het diploma onbetwist is.

Heldere communicatie naar studenten

Studenten weten al bij aanvang van de opleiding welke examens ze moeten doen om een diploma te behalen. Dit is vastgelegd in het examenplan, wat onderdeel is van de Studiegids.

Aan het begin van de opleiding worden studenten door het opleidingsteam geïnformeerd over de inhoud van de opleiding en wordt het verschil tussen formatief evalueren en summatief beoordelen (examineren) uitgelegd. Studenten worden goed voorbereid op examens. Zij weten wat er van hen verwacht wordt en hoe de beoordeling gebeurt. Alle behaalde examenresultaten worden in de examenkluis in Educator, het studentenvolgsysteem van Landstede Groep, opgeslagen en zijn inzichtelijk voor studenten.

Betrouwbare examinering

Examinering sluit aan bij het leerproces van de student en kan op ieder moment in de opleiding plaatsvinden. De examenplannen van Landstede Groep zijn eenduidig en van toepassing voor alle teams die deze opleiding aanbieden. Per examenmap is de vorm en inhoud beschreven en is er variatie in examens. Zo zijn er per kerntaak vaak meerdere examenvormen (theoretisch en praktijk) die samen een representatief beeld geven dat alle werkprocessen die onder een kerntaak zijn benoemd, ook in examens zijn belegd. Examens worden ingekocht bij gecertificeerde examenleveranciers, waarmee de kwaliteit van het MBO-diploma gewaarborgd wordt. Betrouwbare examinering resulteert in een diploma dat waarde heeft voor de student, voor het werkveld, het vervolgonderwijs en de maatschappij.

Deskundigheid

Alle betrokkenen bij examinering binnen Landstede Groep beschikken minimaal over basisvaardigheden op het gebied van examinering en zijn vastgelegd in competentieprofielen. Examens worden afgenomen door beoordelaars, die zowel vakinhoudelijk als beoordelingstechnisch deskundig zijn. Voorafgaand aan elk examen wordt de bekwaamheid van de beoordelaar bepaald en vastgelegd door het opleidingsteam. In het Handboek Examinering zijn hiervoor kaders gesteld.

Kwaliteitsborging

In het handboek examinering zijn beleidskaders vastgesteld die voor iedereen in de examenorganisatie gelden. Het examenproces is opgebouwd op basis van de Procesarchitectuur Examinering. De examenorganisatie van Landstede Groep is helder over de verantwoordelijkheid die iedereen heeft. De opleidingsteams zijn onder leiding van de directeur en/of teamleider verantwoordelijk voor de uitvoering van afname en beoordeling en diplomering. Elk opleidingsteam heeft een lid aangesteld, die een coördinerende rol heeft voor de uitvoering van alle examenprocessen.. De opleidingsteams zijn verantwoordelijk voor het borgen van een deugdelijke uitvoering en borgen dit met een PDCA-cyclus (examenplaat, teamplan). De examencommissies borgen de kwaliteit van de examinering. Zij zijn verantwoordelijk dat examenplannen voldoen aan wettelijke vereisten en stellen de kwaliteit van het examenproducten vast. Zij evalueren systematisch de kwaliteit van processen en producten van de examinering. Zij zijn in control, houden de vinger aan de pols en signaleren tijdig als er iets mis dreigt te gaan.

2. Beleidsontwikkelingen schooljaar 2020-2021

2.1 COVID-19

Op basis van de landelijke Servicedocumenten COVID-19 (versies 4.0, 5.0 en 5.1) zijn de examens bij Landstede Groep aangepast voor alle studenten die afstuderen voor 1 februari 2022.

Aanpassing examenplannen

Opleidingsteams die hun examens hebben aangepast, hebben hiervoor een verantwoordingsdocument ingediend bij de examencommissie. De aanpassingen konden pas worden uitgevoerd na goedkeuring van dit verantwoordingsdocument door de examencommissie. De examenplannen van Landstede Groep worden vastgesteld per landschap en zijn locatie-onafhankelijk. In deze periode is dit centrale uitgangspunt versoepeld. De examencommissie heeft ook verantwoordingsdocumenten van individuele opleidingsteams goedgekeurd waar het examenplan is aangepast, maar alleen als de afwijking kon worden beargumenteerd en de gelijkwaardigheid van de afnamecondities geborgd bleef op het niveau van Landstede Groep.

Alternatieve examenproducten

De examencommissie heeft alle examenproducten die zijn aangepast, opnieuw vastgesteld. Daarbij zijn de examenproducten die ingekocht waren, vervangen door alternatieven van de examenleverancier zelf, of zijn er kleine aanpassingen gedaan in het examenproduct zelf.

De afname van praktijkexamens kon in een aantal sectoren niet worden uitgevoerd vanwege gebrek aan bpv-plaatsen. Om deze studenten toch in de gelegenheid te stellen om zonder veel vertraging af te studeren

is een eigen exameninstrument ontwikkeld; het Landstede Groep CGI (CGI= Criterium Gericht Interview). De examencommissie heeft dit instrument vastgesteld. Met dit exameninstrument kunnen leeropbrengsten uit het onderwijs en alternatieve invulling van bpv meegenomen worden als bewijslast dat de student de werkprocessen vanuit de kerntaak beheerst.

Dit instrument is al eerder ontwikkeld in het schooljaar 2019-2020. De examencommissie heeft op basis van eerder opgedane ervaringen actief visitaties uitgevoerd om de kwaliteit van dit examen zoveel mogelijk te borgen. Ook heeft een aantal opleidingsteams die nog weinig ervaring hadden met een CGI een training gevolgd. Opleidingen zoals Sport en Bewegen, Evenementenorganisatie en Horeca hebben dit instrument vaak in moeten zetten, terwijl andere sectoren zoals techniek en de groene opleidingen voldoende mogelijkheden bleven houden om te examineren in de reële beroepspraktijk.

Examens keuzedelen en rekenen

Het College van Bestuur heeft aan het begin van de COVID-19 pandemie het standpunt ingenomen dat examens keuzedelen en rekenen gewoon moesten doorgaan, tenzij dit fysiek onmogelijk was. De examencommissie heeft deze uitzonderingen op de regel moeten goedkeuren.

In het schooljaar 2020-2021 is dit standpunt conform de ruimte die werd geboden door het landelijk Servicedocument opgerekt om opleidingsteams meer ruimte te bieden om de focus te leggen op de afronding van de beroepsgerichte onderdelen, het uitvoeren van inhaalprogramma's voor het wegwerken van leerachterstanden en de afname van de wettelijk vastgestelde generieke examens. Van deze optie is weinig gebruik gemaakt.

Landstede Groep analyseert jaarlijks de resultaten van de generieke examens Nederlands, Engels en Rekenen. Daaruit blijkt dat in de COVID-19 periode de resultaten voor Rekenen licht zijn gedaald. De resultaten voor de generieke examens Nederlands en Engels zijn wel op niveau gebleven en scoren boven de landelijke benchmark.

Vervallen resultaat keuzedelen in zak-/slaagbeslissing

Vanaf 1 augustus 2020 is wettelijk vastgelegd dat het resultaat van de keuzedelen opgenomen wordt in de zak-slaagbeslissing (compensatieregeling). In het Servicedocument 5.1 is ruimte geboden om voor alle studenten die afstuderen voor 1 augustus 2022 het resultaat van de keuzedelen niet mee te nemen in de zak-/slaagbeslissing. Landstede Groep heeft gebruik gemaakt van deze optie en heeft dit van toepassing verklaard voor alle studenten die afstuderen voor 1 augustus 2022 en daarmee ongelijke diplomacondities te voorkomen. Behaalde resultaten van examens zijn uiteraard opgenomen in de resultatenlijst bij het diploma.

Diplomavereiste 'voldoende voor de bpv'

Er is door opleidingsteams in sectoren met weinig stagemogelijkheden veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op zoek te gaan naar alternatieven voor invulling van de leerdoelen die zijn gesteld in de bpv-periode. Dit is van toepassing voor studenten die zijn afgestudeerd voor 1 februari 2022.

Landstede Groep heeft daar als vereiste aan verbonden dat afwijking van uren en de mogelijkheid om praktijkervaring op te doen bij niet-geaccrediteerde leerbedrijven is toegestaan, maar altijd als onderdeel van het verantwoordingsdocument, waardoor de afstemming met en de goedkeuring van de examencommissie geborgd is. De examencommissie heeft daarvoor als voorwaarde gesteld dat aan het einde van de opleiding de leerdoelen van de oorspronkelijke bpv behaald moeten zijn. In het diplomadossier is altijd een inhoudelijke verklaring opgenomen als het voorgeschreven aantal uren niet is gehaald.

Online examens afnemen

De meeste examens zijn ook tijdens de schoolsluiting zoveel mogelijk op school of in de reële beroepspraktijk afgenomen. Er is tijdens de schoolsluiting veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om

examens online af te nemen, zoals de mondelinge taalexamens bij generieke talen en afname van een criterium gericht interview. Landstede Groep heeft een eigen richtlijn gepubliceerd voor afname van online examens. In het verantwoordingsdocument van de opleidingsteams is beschreven bij welke examens dit is gebeurd. De richtlijn is vanaf het schooljaar 2021-2022 opgenomen in het handboek examinering.

Individuele maatregelen

Er zijn extra mogelijkheden ingebouwd voor studenten die vanwege COVID-19 gerelateerde problematiek niet regulier aan examens konden deelnemen, zoals het aanvragen van een extra examengelegenheid, verruiming van de absentieregeling en het afzien van inschrijfgeld en bijdrage per examen voor examendeelnemers.

Doorstroom mbo-hbo

In de regio zijn afspraken gemaakt over de procedure om studenten die nog niet volledig zijn afgestudeerd toch in de gelegenheid te stellen om te starten met hun hbo-opleiding op basis van een door de examencommissie ondertekend afrondingsadvies.

In het schooljaar 2020-2021 heeft de examencommissie 50 afrondingsadviezen afgegeven.

Vertragers en examendeelnemers

Ondanks het maximaal gebruik maken van alle mogelijkheden die zijn geboden om studenten zoveel mogelijk te diplomeren binnen de nominale studieduur, is het aantal vertragers en examendeelnemers licht toegenomen. Met behulp van de NPO-gelden worden inhaalprogramma's geïnitieerd om de leerachterstanden in te lopen.

Examendeelnemers uit het schooljaar 2019-2020 hebben tot 1 april 2020 de gelegenheid gehad om deel te nemen aan examens zonder dat hiervoor inschrijfgeld of een bijdrage per examen verschuldigd was. Een gelijksoortige regeling is ingevoerd voor examendeelnemers vanuit het schooljaar 2020-2021.

Schooljaar	Aantal studenten	Vertragers aantal	Vertragers percentage	Examendeelnemer aantal	Examendeelnemer percentage
20-21	11.356	1340	11,8 %	349	3,07 %
19-20	11.662	1213	10,4 %	329	2,82 %

Addendum Handboek Examinering en Examenreglement

Er is in overleg met de examencommissie een addendum gemaakt op het handboek examinering en examenreglement waarin alle aanpassingen zijn opgenomen. De Ondernemingsraad Onderwijs en Studentenraad (examenreglement) hebben hiermee vooraf ingestemd.

2.2 Mbo-verklaring

Met ingang van 1 augustus 2021 is het verplicht om aan alle studenten tot 23 jaar, die vroegtijdig de opleiding verlaten en geen startkwalificatie hebben, een mbo-verklaring uit te reiken. De verklaring kan op verzoek worden uitgereikt aan alle andere studenten die de opleiding verlaten zonder diploma of certificaat, maar wel een waardering hebben behaald voor (een deel van) een onderdeel van de beroepsopleiding. Voor de invoering van de mbo-verklaring was het een grote uitdaging om het systeem hierop in te richten. Dit heeft relatief veel tijd gekost. Belangrijkste uitdagingen waren het kunnen verstrekken van resultaten die behaald zijn vanuit het onderwijsproces vanuit het systeem en het zoveel mogelijk persoonlijk kunnen uitreiken van de mbo-verklaring.

Landstede Groep heeft in het schooljaar 2020-2021 deelgenomen aan de landelijke pilot 'Praktijkleren met de praktijkverklaring in het mbo'. Deze pilot is bedoeld voor mensen met een sociale achterstand op de arbeidsmarkt en leert deelnemers om werkprocessen uit een kwalificatiedossier te beheersen en krijgen daarvoor een praktijkverklaring. Het StartCollege heeft met als doelgroep werknemers van de Inclusief Groep, het sociale werkbedrijf in de regio Noord-West Veluwe, deelgenomen aan deze pilot. In het schooljaar 2020-2021 zijn in het kader van deze pilot 8 mbo-verklaringen uitgereikt.

2.3 Examinering keuzedelen

Vanaf het schooljaar 2020-2021 is het toegestaan dat opleidingsteams voor de examinering van keuzedelen een exameninstrument kunnen kiezen dat aansluit bij het onderwijsprogramma. Daarvoor was slechts één examenproduct toegestaan per keuzedeel ongeacht de opleiding die het keuzedeel aanbiedt. Om de validiteit van de examens te borgen mogen alleen examens worden gebruikt in route 1 (inkoop). De examencommissie houdt een vinger aan de pols om te volgen dat hiermee de gelijkwaardigheid van de verschillende examenproducten niet te veel gaat afwijken.

Bij hoge uitzondering kunnen examens zelf worden geconstrueerd, omdat er geen aanbod is of het examen tot stand is gekomen met regionale partijen (zoals het keuzedeel 'voorbereiding hbo' waarin Landstede Groep, Deltion College en Windesheim samenwerken). Er zijn 31 examenproducten voor keuzedelen in gebruik, die zelf zijn geconstrueerd.

2.4 Verbeterplan examinering

In het jaarverslag 2019-2020 van de examencommissies zijn een aantal risico's benoemd. Dit is aanleiding geweest voor het College van Bestuur om een verbeterplan op te stellen.

Het verbeterplan is in april 2021 vastgesteld door het MBO-Beraad en omvat vier onderdelen:

1. Het verbeteren van de kwaliteit van de diplomadossiers. De examencommissie controleert de diplomadossiers op basis van een relevante steekproef. Als daarbij onvolkomenheden worden vastgesteld wordt de fiattering van alle diploma-aanvragen geblokkeerd tot de dossiers wel op orde zijn.
2. De opleidingsteams werkten tot nu toe met een zorgplan waarin ze kwaliteitsdoelen beschreven voor examinering. Veel opleidingsteams ervaarden dit als dubbele belasting, omdat ze hun kwaliteitsdoelen beschrijven in het teamplan. Het zorgplan is met ingang van het schooljaar 2021-2022 afgeschaft. De kwaliteitsdoelen worden nu opgenomen in het teamplan en worden daarmee opgenomen in de kwaliteitscyclus van de Landstede Groep.
3. Opleidingsteams maken een examenplaat, waarin alle processen rond afname en beoordeling en diplomering zijn vastgelegd. Dit vergroot de transparantie voor de examencommissie, maar ook voor extern toezicht en voor het inwerken van nieuwe collega's. De examenplaat is een vast format, en ontwikkeld door de beleidsafdeling van Landstede Groep.
4. De examencommissies werken sinds het schooljaar 2019-2020 met een risico-inventarisatie per opleidingsteam. Hierin leggen zij alle bevindingen vast vanuit controle op dossiers, visitaties, klachtenbehandeling, etc. Er zijn met de examencommissies afspraken gemaakt over het rechtstreeks en gestructureerd delen van de bevindingen uit deze inventarisaties met schoolleiding van de eenheden.

2.5 Diplomadossiers

Landstede Groep is in het schooljaar 2020-2021 gestart met een nieuwe opbouw van de diplomadossiers. De examencommissie constateerde bij herhaling dat veel dossiers onoverzichtelijk waren, met name doordat gemaakt examenwerk werd bewaard zonder dat dit nodig was. In het Handboek Examinering 2020-2021 is een optie gegeven om per cohort en per crebo vijf complete dossiers op te bouwen en de dossiers van de overige studenten te beperken tot enkel beoordelingsformulieren en proces-verbaal. Opleidingsteams vinden het nog wel lastig om over te stappen op een nieuwe werkwijze en hebben behoefte aan het vasthouden van de bestaande werkwijze of juist behoefte aan een volledige digitalisering van het diplomadossier.

De uitvoering van de maatregel van het verbeterplan examinering om de examencommissie diplomadossiers vast te stellen op basis van steekproeven en de uitkomsten van toepassing te verklaren voor alle dossiers heeft een positief effect gehad op de kwaliteit van de diplomadossiers. De examencommissie constateert in haar jaarverslag dat de kwaliteit is toegenomen, en de inzet voor komende jaren moet zijn om deze ontwikkeling vast te houden. Het komende schooljaar wil Landstede Groep de mogelijkheden onderzoeken om het diplomadossier zoveel mogelijk te digitaliseren. In het schooljaar 2020-2021 is hier een eerste oriënterend onderzoek naar gestart.

2.6 Vrijstellingenbeleid

Vanaf 1 augustus 2020 zijn de mogelijkheden voor de aanvraag van vrijstellingen verruimd. De examencommissie heeft het bevoegd gezag van Landstede Groep voorgesteld om de ruimte in de wet hierin volledig te benutten. Belangrijkste maatregelen die genomen zijn:

- Vrijstelling voor losse onderdelen van het instellingsexamen Nederlands en Engels.
- Vervallen van de geldigheidsduur van een vrijstelling voor een periode van maximaal twee jaar, waardoor het mogelijk is om vrijstellingen op basis van een voldoende resultaat al aan het begin van de opleiding te verstrekken.
- Toepassing modeltabellen van het Kennispunt Onderwijs en Examinering voor vrijstelling van centrale examens op basis van pilotexamens mbo en vrijstelling generieke examens op basis van een havo- of vwo-resultaat.

Er zijn twee mogelijkheden voor vrijstelling beschreven, die passen binnen de kaders van wet- en regelgeving, en specifiek van toepassing zijn binnen Landstede Groep:

- Aanvragen vrijstelling rekenen, Nederlands en Engels op basis van een onvoldoende resultaat worden pas verstrekt aan het einde van de opleiding om de student alsnog te motiveren te werken aan zijn reken- en taalvaardigheden en daarmee toe te werken naar een zo hoog mogelijk resultaat.
- Voor interne overstappers kan het opleidingsteam een eerder behaald resultaat op basis van een identiek examen rechtstreeks overnemen zonder dat hiervoor een vrijstelling aangevraagd hoeft te worden bij de examencommissie.

De invoering van het nieuwe vrijstellingenbeleid heeft geleid tot een toename van het aantal aanvragen (t.o.v. van vorig schooljaar een stijging van 35 %). De examencommissie heeft in het schooljaar 2020-2021 in totaal 3540 aanvragen behandeld, waarvan er uiteindelijk 2753 aanvragen zijn toegekend (percentage toegekend: 78%). Dit zijn 774 aanvragen meer dan het voorgaande schooljaar. 22% van het totaal aanvragen wordt in eerste instantie afgewezen. De examencommissie gaat vanaf het schooljaar 2021-2022 een vrijstellingsregister inrichten om zo meer inzicht te geven op welke gronden de examencommissie vrijstellingen verstrekt met als doel dat het aantal onterechte of verkeerd ingediende aanvragen vermindert. Ook is het hoofdstuk over de aanvraag van vrijstellingen in het Handboek Examinering 2021-2022 verduidelijkt.

2.7 Faciliteiten voor dyslexie en dyscalculie

Al bij de intake wordt een student in het kader van passend onderwijs actief gewezen op de mogelijkheid om faciliteiten aan te vragen bij de examencommissie om eventuele drempels al aan het begin van de opleiding weg te nemen. Studenten die in aanmerking willen komen, moeten hiervoor een aanvraag indienen bij onze tweedelijns ondersteuning voor studenten, het SAB (Studie, Advies en Begeleiding). Het SAB dient vervolgens namens de student een verzoek in voor het aanvragen van faciliteiten.

Uit een evaluatie is gebleken dat veel aanvragen gedaan worden door studenten die te maken hebben met dyslexie of dyscalculie. Zij beschikken vaak al over een verklaring waar deze faciliteiten al eerder zijn toegekend.

Gezien het tijdrovende karakter is hierin voor het schooljaar 2021-2022 een standaardisering aangebracht:

- Bij het instellingsexamen schrijven voor Nederlands wordt voor alle studenten de spellingscontrole aangezet.

- Alle studenten die een verklaring hebben voor dyslexie of dyscalculie krijgen een standaard pakket faciliteiten. Voor dyslexie is dit extra tijd en verklanking, voor dyscalculie is dit extra tijd en gebruik van een rekenkaart.

Deze nieuwe aanpak wordt ingevoerd met ingang van het schooljaar 2021-2022 en zal naar verwachting leiden tot een versnelling van de behandeling van de aanvraag en meer efficiency voor de examencommissie in de beoordeling van de aanvragen.

2.8 Cum laude regeling

In het schooljaar 2020-2021 was het voor het eerst mogelijk om cum laude af te studeren. Zes studenten hebben op basis van hun resultaten een aantekening gekregen op hun diploma dat ze voldaan hebben aan het *judicium cum laude*.

2.9 Pilot Anders verantwoordend diplomabesluit

In het schooljaar 2019-2020 heeft Landstede Groep deelgenomen aan een onderzoek dat in opdracht van het Ministerie van OC & W is uitgevoerd door IVA Onderwijs. Doel van het onderzoek was om oplossingsrichtingen te bieden voor innovatieve teams voor de wijze waarop toetsing en examinering vorm kan krijgen om te komen tot een waardevol diploma. Nu wordt het diplomabesluit alleen genomen op basis van examens, terwijl de leeropbrengsten uit de opleiding ook al veel inzicht geven in hoeverre de student al beroepsbekwaam is. De uitkomsten van het rapport hebben geleid tot het starten van een landelijk lerend netwerk met 14 opleidingsteams bij meerdere ROC's. Zij gaan actief op zoek naar nieuwe werkwijzen om te komen tot een andere verantwoording van het diplomabesluit, en kunnen deze ook al uitvoeren in de praktijk. Vanuit de Landstede Groep wordt aangesloten bij dit netwerk met het nieuwe kwalificatiedossier Business Services dat wordt ingevoerd vanaf het schooljaar 2022-2023.

2.10 Onderwijsinspectie

Alle opleidingen van Landstede Groep worden door de Onderwijsinspectie op basis van de kwaliteitsstandaarden examinering door de Onderwijsinspectie als voldoende beoordeeld.

In het schooljaar 2020-2021 heeft de Onderwijsinspectie nog wel een herstelonderzoek uitgevoerd bij de opleiding Allround Medewerker mode/maaktleding niveau 3 (crebo 25163) op basis van een eerdere onvoldoende voor het kwaliteitsgebied ED 3 (afname en beoordeling examens). Het herstelonderzoek heeft geleid tot een voldoende oordeel. Verder heeft Landstede Groep deelgenomen aan het thema-onderzoek 'Examencommissies in crisistijd' met als aandachtsgebied de technische opleidingen.

2.11 Interne audits

In het schooljaar 2020-2021 is bij zeven opleidingen de kwaliteit van examinering onderzocht. Dit heeft in vrijwel alle gevallen geleid tot een voldoende oordeel. Daar waar nog een onvoldoende werd geconstateerd had dit vooral te maken met het niet tijdig en volledig aanleveren van gevraagde gegevens.

De examencommissies hebben ook een jaarlijkse interne audit. Vanwege andere prioriteiten vanwege Covid-19 is deze audit dit jaar vervallen. Uit de audits 2019-2020 kwamen ook geen aanmerkelijke risico's naar voren.

2.12 VAVO

Landstede Groep biedt VAVO-onderwijs aan via het StartCollege in Harderwijk. Het VAVO valt formeel onder de Wet Educatie en Beroepsonderwijs. VAVO heeft een aparte examencommissie en hanteert een eigen Handboek Examinering. De VAVO volgt daarin zoveel mogelijk de inrichting van examinering conform het Eindexamenbesluit VO. Landstede Groep heeft ook VO-scholen. De VAVO is via een kenniskring inhoudelijk aangesloten bij de VO-scholen van Landstede Groep voor de afstemming en ontwikkelingen binnen het examineringsproces.

3. Samenvatting jaarverslag examencommissie Landstede Groep MBO en examencommissie VAVO

3.1 Jaarverslag examencommissies Landstede Groep MBO (DEC 1, DEC 2, DEC 3, DEC 4).

Dit jaarverslag betreft de mbo-opleidingen van Landstede Groep zoals die over de vier Decentrale Examencommissies (DEC's) zijn ondergebracht op basis van de landschappen:

- DEC1: Handel & Commercie, Office & Management, Vrij & Gastvrij, Transport & Logistiek
- DEC2: Onderwijs & Opvoeding, Gezond en Wel
- DEC3: Veilig & Beschermd, Techniek & Innovatie, Informatie & Technologie, Groen en Dier, Bouw en Architectuur
- DEC4: Entree, Sport & Bewegen, Vormgeving & Entertainment, Mooi & Mode

Dit jaarverslag betreft het diplomajaar en heeft een looptijd van 01-10-2020 tot 01-10-2021.

3.1.2 Samenstelling examencommissie

Met ingang van 1 oktober 2020 zijn de leden van de examencommissie opnieuw benoemd na een evaluatie van hun functioneren in de eerste termijn van hun benoeming. Dit heeft geleid tot enkele vacatures die in de loop van het schooljaar 2020-2021 zijn ingevuld. Van de benoemde leden heeft één persoon de werkzaamheden voor de examencommissie neergelegd in het schooljaar 2020-2021. Voor de samenstelling van de examencommissie: zie hoofdstuk 4.

3.1.3 Deskundigheid examencommissies

De examencommissie voert jaarlijks een zelfevaluatie uit en reflecteert op de eigen deskundigheid. In het schooljaar 2020-2021 hebben nieuwe leden in de examencommissie deelgenomen aan een inwerkprogramma, dat in eigen beheer is uitgevoerd door ervaren leden van de examencommissie en onder verantwoordelijkheid van de voorzitter. Ook zijn er voor alle leden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd over bepaalde thema's, zoals actualisatie van het Handboek Examinering en de beoordeling van generieke instellingsexamens. Alle leden hebben deelgenomen aan een training van de MBO Academie over visiteren en rapporteren.

3.1.4 Functioneren examencommissies

De leden van de examencommissie werken op basis van een vastgesteld takenpakket en competentieprofiel. Deze zijn beschreven voor de voorzitter, de examensecretaris en lid van de examencommissie. De afzonderlijke examencommissies vergaderen tweewekelijks en hebben een vaste werkdag. Alle vergaderingen worden voorgezeten door de voorzitter.

De leden van de examencommissies hebben onderling portefeuilles afgesproken, die zijn gebaseerd op de taken en werkzaamheden die zijn opgenomen in de Procesarchitectuur Examinering. De leden van de examencommissie onderhouden de contacten met opleidingsteams, stellen examenplannen en examenproducten vast, visiteren en monitoren de afname van de examens en examenprocessen bij de teams. Zij signaleren en rapporteren hierover in de vergadering van de examencommissie en aan de opleidingsteams en hanteren hierin een vast format (model risico-inventarisatie). Ook fiatteren zij alle diploma's, certificaten en instellingsverklaringen.

Hun onafhankelijke positie wordt versterkt doordat zij een aantal taken in het opleidingsteam niet kunnen combineren met hun rol als lid van de examencommissie. Ook is een onderlinge taakverdeling afgesproken dat een lid van de examencommissie geen taken uitvoert in de examencommissie voor een team, waarin deze persoon werkt.

De voorzitter is vanuit haar rol verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van de examinering binnen Landstede Groep. Zij neemt deel aan de vergaderingen van de Adviesraad Examinering en is verantwoordelijk voor het behandelen van klachten, bezwaren en onregelmatigheden, daarin ondersteund door de examensecretarissen.

De examensecretarissen behandelen verzoeken voor vrijstelling en faciliteiten en bereiden de agenda voor. Zowel de voorzitter als de examensecretarissen worden frequent betrokken bij beleidsontwikkelingen. Alle leden van de examencommissie worden regelmatig bevraagd door opleidingsteams over het hanteren van de juiste procedures.

3.1.5 Facilitering examencommissie

De voorzitter heeft een aanstelling van 0,9 fte en voor de examensecretarissen geldt een formatie van 1,6 fte. Leden van de examencommissies zijn gefaciliteerd voor 320 uur per jaar.

De COVID-19 pandemie bracht veel extra werk mee voor de leden van de examencommissie. Dit is aanleiding geweest voor het College van Bestuur om hen voor het schooljaar 2020-2021 een extra urencompensatie toe te kennen (50 uur).

3.1.6 Conclusies ten aanzien van de organisatie van de examencommissie

- De bezetting van de examencommissie is op orde. Er is alleen nog een vacature voor een extern lid in één van de decentrale examencommissies. De expertise van de externe leden kan nog beter worden benut. Er wordt gewerkt aan een rooster van aan- en aftreden om de continuïteit te borgen.
- De deskundigheid van de examencommissie is als geheel voldoende. Wel is er behoefte aan bijscholing op specifieke thema's en op basis van individuele leerbehoeftes.
- De afgesproken taakverdeling en daarbij behorende formatie werkt voldoende. Wel is er behoefte om sommige taken meer aandacht te geven, zoals het verhogen van het aantal visitaties, meer in gesprek treden met studenten en tussentijds vaststellen van examenresultaten. Dit gebeurt bij de Landstede Groep bij het fiatteren van het diplomaverzoek.

3.1.7 Terugblik borging kwaliteit

De examencommissie heeft in haar jaarverslag verslag gedaan van de borging van de kwaliteit van de examinering binnen de Landstede Groep. Daarbij zijn de volgende thema's betrokken:

- Evaluatie en conclusies t.a.v. de eigen kwaliteitsdoelen. Deze doelen worden beschreven in een borgplan dat de examencommissie jaarlijks opstelt.
- Evaluatie en conclusies over de aangepaste examinering vanwege COVID-19.
- Evaluatie en conclusies over de kwaliteit van de examinering binnen de Landstede Groep; het formuleren van verbetervoorstellen voor de kwaliteit van examinering binnen de Landstede Groep.

Eigen kwaliteitsdoelen

1. Meer eenduidigheid tussen de vier decentrale examencommissies. Door de nieuwe inrichting, het hanteren van interne werkafspraken en het beleggen van taken bij de examensecretarissen is dit doel grotendeels gerealiseerd. Sommige onderdelen behoeven nog extra aandacht.
2. Betere monitoring op de kwaliteit en onderbouwing van de beoordelingen. Hiervoor is meer aandacht gevraagd bij opleidingsteams. Dit heeft geleid tot meer aandacht en bewustwording. De examencommissie wil ook het komende schooljaar hier actief op blijven monitoren.
3. Diplomadosiers op orde, zodat kan worden overgegaan op een steekproef. De maatregel uit het verbeterplan examinering, dat is opgelegd door het College van Bestuur, heeft geleid tot kwaliteitsverbetering (maatregel: alleen fiattering van diploma's nadat via een steekproef is vastgesteld dat de diplomadosiers 100 % op orde zijn). De examencommissie zal ook in het

- schooljaar 2021-2022 de huidige werkwijze continueren en daarmee zorg te dragen dat de kwaliteit van de diplomadossiers op orde blijft.
4. Zicht hebben op risico's bij examinering bij opleidingsteams en het treffen van verbetermaatregelen. De examencommissie hanteert hiervoor een vast format. Dit heeft geleid tot meer zicht op de risico's. Er zijn indicatoren opgesteld, waardoor de eenduidigheid is vergroot. De examencommissie wil blijvend aandacht geven aan verbetering van het format en de verbeteracties van teams monitoren.
  5. Meer zicht krijgen op de deskundigheid en betrouwbaarheid van de examenprocessen bij opleidingsteams. De examencommissie constateert dat niet ieder team deze processen duidelijk heeft beschreven en evaluaties voldoende analyseert. De examencommissie verwacht een positief effect van de invoering van de examenplaat, een andere maatregel uit het verbeterplan.

De examencommissie neemt de uitkomsten van de evaluatie mee als verbeterpunten in het eigen borgplan en jaarplanning schooljaar 2021-2022.

Conclusies ten aanzien van de kwaliteit van de examinering binnen de Landstede Groep

De examencommissie constateert dat er een grote verbeterslag is gemaakt, zowel bij de examencommissie zelf als de opleidingsteams. De examencommissie heeft minder interventies hoeven doen, en waar dat nodig was betrof het incidenten. Het bespreken van de risico's met de opleidingsteams heeft bijgedragen aan veel meer bewustwording. Er zijn ook enkele kritische kanttekeningen gemaakt:

- De examencommissie heeft het beeld dat de examinering van keuzedelen minder serieus wordt genomen door opleidingsteams nu de resultaten nog geen onderdeel uitmaken van de zak-/slaagbeslissing.
- Steeds meer examenleveranciers gaan over op digitale examenvormen en beoordeling. De examencommissie heeft nog niet veel zicht op de wijze hoe de Landstede Groep hierop anticipeert en in participeert door het bijwonen van gebruikersbijeenkomsten van leveranciers, etc.
- De resultaten van het centraal examen Rekenen zijn blijvend laag binnen de Landstede Groep. De examencommissie spreekt haar zorg uit over de kwaliteit van het rekenonderwijs als de examens gaan meetellen in de zak-/slaagbeslissing. Er wordt aangedrongen op een goede implementatie van de examenproducten die worden ingekocht bij de Coöperatie Examens MBO.
- Er zijn ca. 20 fraudegevallen behandeld, waarvan 75 % betrekking heeft op de authenticiteit van het gemaakte werk. De examencommissie maakt zich zorgen dat deze fraudes bij toeval aan het licht zijn gekomen en niet het gevolg zijn van maatregelen om structureel te checken of het gemaakte werk ook een door de student zelf gemaakt product is. Er wordt gewezen op het belang om hier meer aandacht aan te schenken, zeker als de landelijke trend doorzet om ook bewijzen die zijn verkregen vanuit het onderwijs toe te laten als bewijs bij het diplomabesluit. De examencommissie zal de ontwikkelingen in de pilot bij Landstede Groep (lerend netwerk anders verantwoordend diplomabesluit) actief volgen.

Aangepaste examinering door COVID-19

Ook in het schooljaar 2020-2021 had de examencommissie te maken met aanpassingen in de examinering. De examencommissie is tevreden over de afstemming tussen het College van Bestuur, de beleidsafdeling examinering en de examencommissies, waarbij de richtlijnen voor Landstede Groep, gebaseerd op de landelijke Servicedocumenten, in gezamenlijkheid tot stand zijn gekomen. De keuze om te werken met verantwoordingsdocumenten die vooraf door de examencommissie goedgekeurd moesten worden, gaf de examencommissie ruimte om hierover intensief in gesprek te gaan met de opleidingsteams. De examencommissie heeft bij de uitvoering van de examens hierop actief gemonitord, waarbij het zwaartepunt heeft gelegen op de juiste inzet en beoordeling van het Landstede Groep CGI als vervanging van een praktijkexamen.

De examencommissie constateert in haar jaarverslag dat de mate en vorm waarin aanpassingen nodig en mogelijk waren, per branche/ opleidingsteam zeer uiteenlopend zijn geweest en er vaak maatwerk nodig was. Dit heeft gevolgen gehad voor de gelijkwaardigheid van examencondities op het niveau van de Landstede Groep. De examencommissie heeft samen met opleidingsteams zich ingespannen om deze gelijkwaardigheid zoveel mogelijk te borgen om de waarde van het mbo-diploma te behouden. Soms waren vertragingen niet te voorkomen, omdat er geen goed alternatief was voor examinering in de praktijk.

Verbetervoorstellen en aanbevelingen voor de kwaliteit van de examinering

De examencommissie stelt aan het College van Bestuur de volgende voorstellen voor om de kwaliteit van examinering verder te verhogen:

- Het investeren in de deskundigheid van de docenten in de opleidingsteams die verantwoordelijk zijn voor de inrichting, uitvoering en evaluatie van kwaliteitsborging, waaronder de examenprocessen. Dit vraagt van deze docenten specifieke kennis van examinering, die niet overal op voldoende niveau is. De examencommissie ziet mogelijkheden voor betere facilitering, training en het beleggen van taken bij meerdere docenten (scheiding kwaliteit en examinering). Ook ziet de examencommissie meerwaarde als deze trainingen binnen de Landstede Groep centraal worden ontwikkeld en aangeboden. Zij hebben zelf ook een trainingsbehoefte en denken dat een centraal punt binnen de Landstede Groep hen hierin kan faciliteren.
- Het oriënteren op mogelijkheden om het borgen van de authenticiteit van examenwerk te verhogen. De examencommissie doet in haar jaarverslag hiervoor een aantal voorstellen, variërend van het ondertekenen van een verklaring door de student tot een systeem om plagiaat op te sporen.
- De gelijkwaardigheid van examinering is noodzakelijk en wordt binnen de Landstede Groep geborgd door afspraken te maken op landschapsniveau. De examencommissie constateert dat de gezamenlijke afstemming door COVID-19 is afgenomen en vraagt hiervoor hernieuwde aandacht.
- Het meenemen van goede vormen van examinering uit de COVID-19 periode. De examencommissie noemt het gebruik van het Landstede Groep CGI als benutbare mogelijkheid voor trajecten in de derde leerweg, waarbij de studenten vaak al veel praktijkervaring hebben.
- Binnen de Landstede Groep worden steeds meer initiatieven en projecten ontwikkeld om flexibeler te gaan examineren. De examencommissie pleit ervoor om hierop meer centraal zicht te organiseren.

3.1.8 Kwaliteit van de examinering per team/opleiding

In het jaarverslag van de examencommissie is een samenvatting gemaakt van de stand van zaken per opleidingsteam. Deze samenvatting is gebaseerd op verslaglegging vanuit de risico-inventarisatie die de examencommissie bijhoudt. Voorafgaand aan opname in het jaarverslag zijn de uitkomsten besproken met schoolleiding en opleidingsteams.

3.2 Jaarverslag examencommissie VAVO

3.2.1 Functioneren examencommissie

De VAVO-opleiding is onderdeel van het StartCollege. Aangezien VAVO zich richt op het behalen van diploma's en certificaten in het voortgezet onderwijs heeft het College van Bestuur gekozen voor een eigen examencommissie, die onafhankelijk functioneert van de examencommissie MBO. In de examencommissie is ook geen extern lid benoemd als vertegenwoordiger van het beroepenveld, aangezien VAVO zich daar niet op richt.

De examencommissie bestaat uit vier leden. Er is een onderlinge taakverdeling afgesproken. De teamleider maakt dit schooljaar nog deel uit van de examencommissie, maar heeft geen stem in het bepalen van maatregelen die de examencommissie neemt inzake onregelmatigheid bij toetsen en fraude. Leerlingen kunnen bezwaar maken tegen een besluit van de examencommissie bij de teamleider. Vanaf het schooljaar 2021-2022 zal de teamleider haar taken voor de examencommissie neerleggen.

De examencommissie heeft een Handboek Examinering VAVO opgesteld, waarin alle examenprocessen zijn beschreven.

In het jaarverslag maakt de examencommissie een opsomming van haar werkzaamheden. Deze werkzaamheden komen overeen met het landelijk handboek VAVO.

De examencommissie wil in het schooljaar 2021-2022 investeren in het ontwikkelen van een visie op het toetsbeleid en het opstellen van een huishoudelijk reglement voor de examencommissie.

3.2.2 Evaluatie kwaliteitsdoelen examinering

De examencommissie heeft zich in het schooljaar 2020-2021 de volgende kwaliteitsdoelen gesteld:

- Alle vakken scoren gemiddeld een 6,0, zowel voor het centraal examen (CE) als het schoolexamen (SE). Dit doel is behaald voor de HAVO, het VMBO en VO scoren voor het CE daar licht onder (VMBO 5,97 en het VWO 5,92).
- Het verschil tussen CE en SE is $< 0,5$. Dit doel is voor HAVO en VWO behaald, alleen in het VMBO wijkt dit percentage licht af (0,55). De examencommissie legt een verband met een hogere instroom van leerlingen uit het ISK-onderwijs. Met name vakken als Nederlands en Wiskunde zijn voor deze leerlingen lastiger vanwege onvoldoende taalbeheersing.
- Slagingspercentage > 90 %. Dit doel is voor VMBO-TL met een slagingspercentage van 100 % ruimschoots behaald, HAVO en VWO blijven licht achter met percentages van respectievelijk 88 % voor de HAVO en 83 % voor het VWO. Een vergelijking met vorig schooljaar is lastig te maken, omdat het CE in het schooljaar 2019-2020 is geschrapt (scores lagen toen bij alle opleidingen rond 98 %).
- Kwaliteit schoolexamens: de examencommissie ziet dat de kwaliteit van de toetsen omhoog gaat door gebruik van toetsmatrijzen, toepassing van het 4-ogenprincipe en het afnemen van enquêtes bij leerlingen. De examencommissie wil meer zicht krijgen op de wijze waarop afgenomen toetsen binnen het SE worden geëvalueerd en bijgesteld. De examencommissie constateert dat er behoefte is om te komen tot een visie voor deze toetsen.
- Er is dit schooljaar een apart toetslokaal ingericht voor leerlingen met faciliteiten. De examencommissie constateert dat de betreffende leerlingen dit als positief hebben ervaren. De voorziening leidt wel tot het inzetten van meer surveillance.

3.2.3 Aanpassingen bij schoolexamens in verband met Covid-19

VAVO heeft alle examens fysiek op school afgenomen. VAVO hanteert een interne regel dat leerlingen die willen deelnemen aan het CE tenminste 80 % aanwezig moeten zijn geweest. Deze maatregel is dit jaar

versoepeld, waardoor alle leerlingen de ruimte hebben gekregen om het PTA af te ronden. Uiteindelijk is dit bij 3 leerlingen niet gelukt.

De examencommissie constateert dat door het hoge slagingspercentage in 2020 er naar verhouding meer leerlingen op de VAVO zitten die opstromen of herprofileren. Door de inzet van huiswerkbegeleiding en bijlessen, betaald uit de NPO gelden, zijn de leerlingen gerichter begeleid naar het examen.

3.2.4 Verbetervoorstellen en aanbevelingen voor de kwaliteit van de examinering

- De examencommissie wil meer zicht krijgen op de kwaliteit van de toetsen van het SE. Zij wil dit bereiken door het formuleren van een visie op toetsen en deze opnemen in het handboek examinering. Ook worden toetsen centraal opgeslagen en gaat de examencommissie steekproefsgewijs de kwaliteit van de toetsen monitoren.
- De examencommissie heeft geanalyseerd welke vakrichtingen niet voldoen aan de landelijke norm (schoolcijfer SE en CE , 0,5 punt verschil). In vrijwel alle gevallen is het resultaat van het CE lager dan het SE. De examencommissie gaat een onderzoek instellen naar het niveau van de toetsen en gaat in gesprek met de docenten van de vaksectie. In het jaarverslag is gespecificeerd welke vakken dit betreft.
- De examencommissie adviseert om het startniveau van de leerlingen beter in beeld te brengen, met name voor leerlingen die het VAVO ook gebruiken om een ander profiel te kiezen. Dit biedt meer mogelijkheden voor extra ondersteuning op risico-vakken.

4. Kwantitatieve gegevens

4.1 Samenstelling examencommissie MBO

Algemeen voorzitter: Femmy Eerden			
Secretaris DEC 1 en 3: Ingrid Bottenberg			
Secretaris DEC 2 en 4: Cor de Jong			
DEC1	DEC2	DEC3	DEC4
O&M, H&C, V&G, T&L	G&W, O&O	V&B, I&T, T&I/ B&A, G&D	Entree, V&E, M&M, S&B
Henk Jan Wessels	Gijs Niessink	Victor Dotulong	Theo van der Molen
Remco Oosterveld	Adri van Tilburg	Wim Teunissen	Rob Teitsma
Daan van der Ziel	Thecla Overvelde	Wietske Schraa	Joris Kuiper
Johan Oosterhof	Heilina van den Broeke	Bastiaan Dorgelo	Ineke Arends
	Marijke Reuvers		
Kim-Elle van Ernst (extern lid)	Jackie van Beek (extern lid)		

4.1.2 Kwantitatieve gegevens werkzaamheden examencommissie mbo

Thema	Aantal	Opmerking
Aantal opleidingen	180	
Aantal vastgestelde examenplannen	53	Dit betreft alleen nieuw aangemaakte examenplannen.
Aantal ingekochte examens	alle	Beleid is 100 % inkoop, tenzij er geen examenleverancier beschikbaar is.
Aantal geconstrueerde schoolexamens	31	Betreft alleen keuzedelen.
Aantal vastgestelde examens	alle	Bij gecertificeerde leverancier: middels steekproef. Bij eigen constructie: 100 % vaststelling.
Aantal diploma's uitgereikt	3363	Waarvan cum laude: 7
Aantal certificaten uitgereikt	93	Betreft derde leerweg.
Aantal mbo-verklaringen	8	Pilot Praktijkleren met een praktijkverklaring
Aantal verzoeken tot vrijstelling	3540	
Aantal toegekende vrijstellingen	2753	
Aantal behandelde klachten/bezwaren	17	Toegewezen: 8. Afgewezen: 9.
Aantal beroepszaken	geen	
Aantal meldingen onregelmatigheden tijdens schoolexamen	31	Waarvan in 20 gevallen fraude is vastgesteld.
Aantal deelnemers dat via EVC is toegelaten tot examen	n.v.t.	
Aantal aanvragen faciliteiten examinering	705	Aanvragen gedaan voor 682 studenten.
Aantal toegekende faciliteiten examinering	4098	Dit betreft de losse faciliteiten. Afgewezen: 38.

4.2 Samenstelling examencommissie VAVO

Naam	Rol examencommissie
Mw. J. Klein	Voorzitter/examensecretaris
Dhr. A. Heikoop	Vice-voorzitter, roosterzaken
Mw. M. Lijftogt	Lid, decaan
Mw. A. van Dongen	Lid, teamleider

Met ingang van het schooljaar 2021-2022 is mevrouw van Dongen teruggetreden uit de examencommissie conform het eindexamenbesluit VO (invoering per 01-08-2021).

4.2.1 Kwantitatieve gegevens werkzaamheden examencommissie VAVO

Thema	Aantal	Opmerking
Aantal opleidingen	3	VMBO TL-HAVO-VWO
Aantal vastgestelde examenplannen	3	PTA per niveau
Aantal ingekochte examens		Gebruik examens CVTE Kijk - en Luistertoetsen
Aantal geconstrueerde schoolexamens		Alle SE toetsen
Aantal vastgestelde examens	n.v.t	
Aantal examenkandidaten	99	
Aantal afgenomen centraal schriftelijke eindexamens	449	Tijdvak 1: 350 Tijdvak 2: 82 (59 1 ^e afname + 23 herexamen) Tijdvak 3: 17 (her) 5 leerlingen hebben een 2 ^e herkansing gedaan
Aantal diploma's uitgereikt	38	VMBO TL: 6 HAVO: 22 VWO: 10
Aantal certificaten uitgereikt (per vak)	171	VMBO TL: 30 HAVO: 101 VWO: 40
Aantal verzoeken tot vrijstelling	n.v.t	
Aantal toegekende vrijstellingen	n.v.t	
Aantal behandelde beroepen/bezwaren	24	Allemaal in het kader van het uitstellen van toetsen.
Aantal toetsen uitgesteld i.v.m. 80% aanwezigheidsregel	27	1 ^e toetsweek: 2 2 ^e toetsweek: 15 3 ^e toetsweek: 10
Aantal meldingen onregelmatigheden tijdens schoolexamen	30	Onterecht afwezig PTA-toets
Aantal meldingen onregelmatigheden tijdens Centraal examen	1	Onterecht afwezig, geen afmelding. Examen hierdoor niet kunnen afronden.
Aantal aanvragen aanpassingen examinering	32	
Aantal toegekende aanpassingen examinering	14 10 11 1 1	Tijdsverlening bij dyslexie Tijdsverlening minder dan 6 jaar in NL 50% tijdsverlening slechtziende leerling en vergroting op A-3 Gebruik Kurzweil Gebruik Laptop
Aantal examens ongeldig verklaard	3	1x Voorleesfunctie in Facet werkte niet. 2x op twee niveaus tegelijkertijd examen gedaan.